

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי כ"ז אדר תשפ"א | דף היומי בבלי: פסחים קי | דף הכולל: ראש השנה לד-לה.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תקס"ה עד סעיף ה'.
מוסר: שם עולם - וכל זה נכלל' עד 'וכעין פסוק זה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: 'כתיב מות וחיים ביד לשון' עד שער התשובה 'והנה מדרגות רבות'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

מדהים: מתי היתה הפעם היחידה שמרן הגר"ח"פ שיינברג זצ"ל ערך גורל הגר"א | שמחה של מצוה שחוללה מהפכה - סיפור מפעים מכלי ראשון | כמה זמן לוקח ללמוד את השי"ס תרי"ג פעמים? | 2102

על דא ועל הא

'נו, נו' - הרהרו כנראה באי מוקד המבחן של 'דרשו' בקרית בעלזא בירושלים - 'ילד עם שאיפות ב"ה, אבל קצת מוגזמות... להיבחן על הדף היומי מדי חודש זו לא משימה בשביל ילד. במבחן הבא מן הסתם כבר לא נראה אותו...'

אבל מסתבר שנתנית אמון יכולה לחולל גם את הבלתי ייאמן...

היומי מדי חודש זו משימה כבדה מדי בשביל ילד. בפעם הבאה מן הסתם כבר לא נראה אותו כאן...'
אבל אחראי המוקד, הרב יצחק הירש שליט"א, המסור ונאמן לעבודתו בקודש, גם אם מחשבות כעין אלו חלפו בלבו - פניו לא הסגירו זאת במאומה. אדרבה, הוא קיבל את הילד, כמו את כולם, בחום ובחיוך, התייחס אליו בשיא הרצינות, כמו לכולם, ועם הזמן אף נהג לעודדו במילים טובות ובשאלות התעניינות. 'איך היה המבחן' וכדומה.
מילה טובה מעניקה דלק להמשך, גם למבוגרים, ועל אחת כמה וכמה לילד צעיר...
סוף דבר, מסיים הרב כהן, לאחרונה קיבלנו אני והרב הירש הזמנה אישית מיוחדת מאביו של הנער, לשמחת הבר-מצוה שלו, בה ערך החתן הצעיר גם סיום מסכת עירובין, עליה נבחן גם במסגרת מבחני 'דרשו'...
היה מרגש מאוד לראות ילד עם מושגים ושאיפות כאלו בידיעת התורה, ההולכים וגדלים בזכות 'דרשו'. ולא פחות

הרב שלום הרשור
כשהמילים נשמעות מפיו של הרב אהרן כהן, אחראי מוקדי המבחנים ב'דרשו', זה נשמע קצת אחרת... אך לפחות נביא את הסיפור כפי שהוא.
הסיפור מתחיל למעשה כבר לפני יותר משנה, מקדים הרב כהן. היה זה בעת מעמדי סיום הש"ס המרגשים של 'דרשו' שנערכו בכל רחבי העולם היהודי, בימי ההתלהבות של תחילת המחזור החדש, שסחפה עוד רבבות יהודים להצטרף לגיונו של מלך, נבחני 'דרשו' על הדף היומי.
בין מאות הנבחנים שגדשו את מוקד המבחן החדש בקרית בעלזא בירושלים, נראה נער צעיר כבן שתיים עשרה, שמיד בסיום הלימודים בת"מ מיהר אל מוקד המבחן כדי להספיק להיבחן על 30 דפי הגמרא הראשונים במסכת ברכות.
נער צעיר שכזה בין שורות הנבחנים אינו מחזה שרואים כל יום. 'נו, נו', הרהרו מן הסתם רבים בלבם. 'ילד עם שאיפות גדולות ב"ה, אבל נראה שהפעם קצת מוגזמות... להיבחן על הדף

הירש, אחראי המוקד, שהאמין בו, סייע לו ודרבן אותו לאורך כל הדרך.
כוחו של אמון!

מכך מרגש ומחזק - ואף מחייב - היה לשמוע את הדברים שנשא אבי הילד בפני משתתפי השמחה, בהם ציין כי הצלחתו של בנו נזקפת ליחס הרציני והאמון שקיבל מהרב

הכנות לפסח

האם מותר לתת 'קמחא דפסחא' מכספי מעשר? האם 'קמחא דפסחא' מקיימים דווקא בקמח או גם בכל צרכי החג?

5 פנינים על 'קמחא דפסחא'

בהן מצות. ובספר 'נהר מצרים' (הלכ' פסח ס"א) כתב, שבזמן היו נוהגים במצרים לחלק לעניים מצות אפיוות, לפי שצער הוא להם לטפל בטחינה ובאפיה, וכתב שכן נהגו בעיה"ק ירושלים. והרוצה לקיים מנהג זה באופן המהודר ביותר, דעת הגר"נ קרליץ שיתן לעניים אף את שאר צרכי החג, שכן לא הוזכרה נתינת חיטים וקמח אלא משום שזו הנתינה המועטת ביותר בה מקיימים מנהג זה.

(שם, הערה 9 ו-8)

4. האם גם תלמידי חכמים מחוייבים לתת קמחא דפסחא?

הא"ר (ס"ק ה) כתב בשם 'שיירי כנסת הגדולה' (הגה"ט אות ב), שגם תלמידי חכמים אף על פי שפטורים מלתת מיסים, מ"מ חייבים לתת 'קמחא דפסחא'. והעיר על כך הפמ"ג, שה'שיירי כנסת הגדולה' לא כתב אלא שבעירו נהגו כן, ויתכן שאין כוונתו שיש לנהוג כן בכל מקום.

(שם, הערה 11)

5. עני המחמיר לאכול דווקא מצה שמורה משעת קצירה, האם חייבים בני העיר לספק לו זאת?

עני בר אוריין המדקדק במצוות ורוצה להדר ולאכול רק מצה העשויה מקמח שנשמר משעת קצירה, כתב הפתחי תשובה שחייבים לתת לו קמח זה ממעות 'קמחא דפסחא', וכן עני שנהג בשנה הקודמת לאכול מצה שמורה דווקא, חייבים לתת לו קמח זה.

ומעניין לציין כי לענין נר חנוכה, כתב בביה"ל בסימן תרעא, שאף על פי שגבאי צדקה חייבים לתת לעני נר להדליק, מ"מ אינם חייבים לתת לו אלא נר אחד בכל לילה, כדי שיקיים את עיקר המצוה, דהיינו מצות נר איש וביתו, אבל אינם חייבים לתת לו נרות כדי שיהיה מן המהדרין.

(שם, הערה 6)

(מתוך 'ביאורים ומוספים' מבית 'דרשו' בהלכות 'קמחא דפסחא', ברמ"א ובמשנ"ב, סימן תכ"ט)

1. מי שאין לו כסף, האם חייב ללוות מאחרים כדי לתרום ל'קמחא דפסחא'?

בשו"ת משנת יעב"ץ פוסק שהחויב לתת מעות ל'קמחא דפסחא', אינו רק מצד מצוות צדקה, אלא גם מצד מצוות 'שמחת יום טוב', ולכן החובה מוטלת גם על מי שאין לו כסף, שפטור ממצוות צדקה אבל מחוייב במצוות שמחת יום טוב, ולכן חייב ללוות כסף מאחרים כדי לתרום ל'קמחא דפסחא'.

וכדאי לעיין גם בלשון הרמב"ם (פ"ו מהל' יום טוב הי"ז-יח) וז"ל: "וחייב אדם להיות בהן שמח וטוב לב וכו', וכשהוא אוכל ושותה חייב להאכיל לגר ליתום ולאלמנה עם שאר העניים האומללים, אבל מי שנועל דלתות חצרו ואוכל ושותה הוא ובניו ואשתו ואינו מאכיל ומשקה לעניים ולמרי נפש אין זו שמחת מצוה אלא שמחת כריסו".

(או"ח ס' תכ"ט, ע"פ 'מוספים וביאורים' הערה 12)

2. האם מותר לתת 'קמחא דפסחא' מכספי מעשר?

למרות שנתנת קמחא דפסחא היא חויב גמור כאמור בהערה הקודמת, כתבו האחרונים שבזמננו מותר לתיתה גם מכספי מעשר, ואין זה נחשב לפורע חובותיו מכספי מעשר, שאסור לעשות כן. והסיבה היא, שבזמננו לא נוהגים שהקמחא דפסחא הוא מס קבוע, ואין סכום קבוע שחייב כל אחד לתת, ולכן אין זה חוב כספי, ומותר לתת מכספי מעשר.

זו דעת הגרש"ז אויערבך, 'הליכות שלמה' פסח פ"ב דבר הלכה אות ג; והגר"נ קרליץ, 'חוט שני' פסח פ"א ס"ק ב.

(שם, הערה 7)

3. האם 'קמחא דפסחא' מקיימים דווקא בקמח או גם בכל צרכי החג?

מעיקר הדין חובת קמחא דפסחא היא לתת לכל עני קמח די הצורך כדי לאפות מצות למשך החג. אבל בזמננו שאין כל אחד אופה מצות לעצמו אלא הן נאפות במאפיות וכל אחד רוכש אותן מכספו, דעת הגר"נ קרליץ שיש לתת לעניים מעות, והם ייקחו

"מה אומר ומה אדבר. נכנסתי בשעות הבוקר להיכל הישיבה, ויצאתי משם רק בשעות הערב. לא יכולתי לעזוב את המקום לרגע. אינני יודע להגדיר מה קרה לי שם בדיוק, אבל שם אירע המהפך!"

סיפור מפעים מכלי ראשון על כוחה העצום של 'שמחה של מצוה'

מה שהיה עלי לשלם, זה לשמוע קצת תקיעות בר"ה, 'כל נדרי' ביום כיפור, וכן על זה הדרך.

"והנה הגיע יום שמחת תורה. אומר לי המארח: 'תשמע, להיות בשמחת תורה בלייקווד ולא לבקר בהיכל הישיבה, לראות אלפי בחורים שמחים עם התורה - זו החמצה!' "טוב, מה לא עושים כשבעל הבית - המארח, מבקש בקשה צנועה שכזו?"

"וכן, שם אירע ה-מ-ה-פ-ך! שמחה כזו לא ראיתי מחיי. הבחורים שיתפו אותי בריקודים, ואף נתנו לי רקע על תוכן השירים - 'ברוך הוא אלוקינו שבראנו לכבודו', 'אין אדיר כה', 'אשרי העם שככה לו אשרי העם שהשם אלוקיו וכו'. מה אומר ומה אדבר, נכנסתי בשעות הבוקר להיכל הישיבה, ויצאתי רק בשעות הערב. לא יכולתי לעזוב את הריקודים לרגע.

"אינני יודע להגדיר מה קרה לי שם בדיוק, אך ה'לב' שלי נפתח לראשונה בחיי. הרגשתי עמוק עמוק בפנים שמחה עצומה, שמחה על שיש לי 'נשמה קדושה', שמחה על שאני 'יהודי', שמחה שיש לי 'אבא בשמים'. הבנתי שהחיים שחייתי עד עכשיו הם הבל הבלים. נהייתי לאדם אחר.

"בסופו של יום, ברור היה לי כשמש בצהרים שלצבא אינני חוזר, אלא הישר לישיבה, לחבוק את התורה הקדושה, את אבא שבשמים, כל השנה, לא רק בשמחת תורה.

"כך עשיתי, כך בניתי את ביתי, וב"ה זוכה אני כיום להיות מלמד של תינוקות של בית רבן".

מי היה מאמין. בעל תשובה ללא סמינר, ללא רב, ללא הרצאות - הכל בזכות שמחת התורה בהיכלה של ישיבת ליקווד! זו כוחה של שמחה של מצוה.

אנו עומדים עתה בימים שבין שמחה לשמחה. בין שמחת ימי הפורים שעברו עלינו לטובה ובין שמחת חג הפסח הבא עלינו לטובה. זה הזמן להתעורר ולהתחזק בחשיבותה וכוחה של שמחה של מצוה.

הרב מאיר וסרצוג מחיפה, מחה"ס 'מראה השולחן' ו'אמא של תורה', משגר אלינו סיפור מפעים ששמע מכלי ראשון.

ספר לי כיצד חזרת בתשובה? הפצתתי באותו 'בן עליה' הדר בשכונתי - אשר אור שמחת התורה נסוך היה בתמידות על פניו - כאשר נודע לי כי איננו 'דתי מבית'.

"צריך זמן בשביל זה", השיב. "איזו הזדמנות מיוחדת..." ובסוף היא הגיעה.

"היה זה זמן מה לפני מועד גיוסי לצבא", פתח את סיפורו. "רציתי להספיק 'לראות עולם' עוד טרם שנות הצבא העומדות בפתח. נסעתי לארה"ב לראות את 'אמריקה' - ארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות. ואכן חרשתי את אמריקה הגדולה לאורכה ולרוחבה, החל ממפלי הניאגרה, דרך גורדי השחקים במנהטן, וכלה בבית הלבן ושדרת המוזאונים - שבעיר הבירה 'ושינגטון'.

"לפתע אני רואה כי התארך הזמן מהצפוי, וימי חגי תשרי עומדים בפתח - ר"ה, יום כיפור, סוכות. לא נעים לחגוג אותם בבדידות עם תרמיל על הגב. נזכרתי בקרובי משפחה רחוקים הדרים בעיר לייקווד שבמדינת ניו-ג'רסי, יהודים מסורתיים עם לב יהודי חם. יצרתי עמם קשר.

"תבוא, בשמחה! יש בייסמנט גדול מיוחד לאורחים'. באתי, הכנסת-האורחים הייתה בנוסח אמריקאי על כל המשתמע. כל

077-2222-666 או ***4992**

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

שאלתי את מרן הגר"ח שליט"א: לפני כמה ימים הייתי אצל רבינו שליט"א עם פלוני ירא שמים, ורבינו אמר לו שילמד תרי"ג פעמים את הש"ס. כיצד זה יתכן!?

הוראות והנהגות בידיעת כל חלקי התורה ששמע הגר"א מן שליט"א בקודש פנימה אצל מרן שר התורה שליט"א

רבינו: "רש"י על הפסוק 'ויהי ככלות משה' כתב שתלמיד חכם צריך לידע כ"ד ספרים".

סיפר רבנו שפלוני שאלו מדוע לא נהגו היום לקיים דברי הש"ס (חולין ט). שתלמיד חכם צריך ללמוד ג' דברים וכו' (כתב, שחיטה ומילה). "אמרת לי: כתוב 'תלמיד חכם צריך ללמוד' - ראשית כל דארף מען קענען לערנען (=דבר ראשון צריכים לדעת ללמוד) ואח"כ יידע כתב שחיטה ומילה".

ועוד סיפר: "בצעירותי פגשתי פעם ברחוב את רבי חיים יעקב גולדויכט ושאלני האם אני יודע לשחוט בהמה? השבתי לו שלא, אמר לי: עתה נחה דעתך, כי פלוני שאלני איך זה שאני לא יודע לשחוט, וכתוב שת"ח צריך שידע ג' דברים ואחד מהן שחיטה. עתה, שגם אתה לא ידעת, נחה דעתך. והטעם שלא ידעת, כי בלשון הגמרא הוא שקודם צריכין ללמוד ואח"כ לידע לשחוט".

ספרתי לרבנו על כלה פלונית אשת ת"ח צעיר שאמרה 60 פעם תהילים כנגד 60 מסכתות הש"ס, שחתנה החדש יידע את הש"ס. רבינו הגיב: "שתגייד תהילים עוד ג' פעמים, כי יש ס"ג מסכתות, אך יש אומרים כי כל ג' הבבות הם אחד".

(כל משאלותיך, הובא בדברי שיח')

אמרתי לרבנו: סיפר לי נכד מרן הגרא"ל שטיינמן, שכמה פעמים שמע מסבו שהרב בעל התניא טייל ליד הנהר ובכמה שעות עבר ש"ס, ע"כ. ובשם הגר"א אומרים שלמד כל חודש ש"ס. מדוע אצל הגר"א לקח הרבה זמן יותר?

רבינו: "אצל התניא היה בהרהור, וזה אפשר, והגר"א היינו שלמד בפנים".

לפני כמה ימים הייתי עם פלוני ירא שמים, ורבנו אמר לו שילמד תרי"ג פעמים ש"ס. כיצד זה יתכן?

רבינו: "בהרהור אפשר גם בזמן מועט" (פעם אחת ש"ס. וכמדומה שנקט רבנו: בחצי שעה).

שואלים: בענין מצוות ידיעת התורה, הרי אין המצוה על כל ספרי 'אוצר הספרים', אם כן השאלה עד היכן המצוה?

רבינו: "אמרו בשם גאון אחד שהגדר הוא עד מה שהתקבל בכלל ישראל, כמו משנה ברורה וכדו'. כל כללי התורה ודינים שלה, גם קדשים וטהרות, אבל יותר מכללים ודינים אין לדבר סוף".

אברך מתמיד שואל האם יקבע זמן ללימוד תנ"ך על חשבון הלימוד?

יומא דהילולא

למרות שהרבנית הביעה את הסכמתה שיילך להתפלל בכותל, חשש רבינו חשש שמא בכל זאת אין דעתה נוחה מכך - ולכן החליט לערוך גורל הגר"א!

"זכו, שכינה ביניהם": הצצה מפעימה למשכנו של מרן הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל - לרגל יומא דהילולא

וכאשר היה שב לביתו נכנס במאור פנים ואמר: "רבעצן, הבאתי לך מהשמחה", כאומר גם כשהייתי בשמחה לא שכחתי ממך... במשך שנים רבות במוצאי יום הכיפורים לא היה מכניס לפיו דבר מאכל בישיבה, על אף שהיה משתהה בה זמן-מה, עד שהגיע לביתו לסעוד יחד עם הרבנית. בשנים האחרונות, כאשר ידע שהבדילו לה, היה טועם בישיבה, וכשהגישו לו את צלחת העוגות היה מפריש כמה חתיכות, מסדר אותן יפה במגש, ואומר:

בגמ' מסופר (יבמות סג.) על התנא הקדוש רבי חייא, שכל דבר שהיה רואה והיה סבור שיכול לשמח את אשתו היה צורר בסודרו ומביא לה. הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל נהג גם הוא בדרך זו. תמיד הייתה מחשבתו במה יוכל לשמח את אשתו ולהכיר לה טובה על מסירות נפשה עבורו. בכל שמחה שהשתתף היה נוטל אתו פיסת עוגה או איזה דבר מאכל אחר ומביא לה; גם כאשר לא היה שם דבר מאכל שאוהבת היה מביא לה משהו מהשמחה,

בזה, החל מפעם לפעם לספר לרבינו שהיה כתוב שרבינו דרש שם והספיד שם ופסק כך וכך, ורבינו מצדו ביקש ממנו אם יכול להשיג לו זאת...

אותו תלמיד התפלא מאוד בלבו: הלוא כל מי שהכירו ידע עד כמה הוא חס על כל רגע מזמנו לנצלו לשקידת התורה וחופי מזה שום דבר לא תופס מקום בראשו, ואינו סובל את המושג עיתון, אם כן מדוע הוא מבקש להביא לו את התמונות והידיעות שהתפרסמו?! בהזדמנות אזר עוז ושאל את רבינו לשם מה הוא זקוק לכך? חייך רבינו ואמר: "אני עצמי אכן לא צריך לזה, אבל הרבנית שמחה מזה וברצוני לשמחה, וכאשר אתה מביא לי זאת אני מביא לה כדי לשמחה".

כראש ישיבה, רב פוסק הלכה ומנהיג, היה רבינו מוקף תמיד שואלים שבאו לדבר אתו בלימוד, לברר אצלו שאלות בהלכה, מבקשי עצה וברכה, ובכל פעם שיצא מהישיבה או הלך לשמחה וכדו' היה מוקף בעמך בית ישראל. בכל ההמולה הזו לא שכח אף פעם לשים לב אם חרג ולו בזמן קצר מהזמן בו הוא אמור להופיע בביתו, ואז לדאוג להתקשר ולהודיע שהוא מאחר. לא אחת, כאשר לא השיגו טלפון וכדו' ואמרו לו שהרבנית ודאי אינה דואגת שהרי יודעת שהרב מתעכב מעט, הוא לא היה רגוע וביקש שיודיעו לה.

אברכים שפגשוהו כשפנה לצאת מהישיבה וביקשו לשאול שאלה שלקחה כמה דקות נענו בהסכמה, אך ראו שקודם לכן התקשר לרבנית והודיע לה שהוא מאחר מעט. היה בכך משום חינוך לאברכים בענין זה... כאשר היה חוזר מחוץ לארץ והמוני בחורים ואברכים המתינו לו, ידעו כולם שברגע שירד מכבש המטוס יתקשר מיד להודיע בבית שהגיע. וסיפר רבי אברהם מילר, שאירע פעם שלא ענתה וניסה כמה פעמים, וגם כאשר היו במרחק של כמה דקות מהבית התקשר כדי להקדים ולשמחה כמה דקות קודם ולהרגיעה שירד מהמטוס בשלום.

תלמידים שנכנסו לבית בימי הקיץ התקשו להבין כיצד אפשר ללבוש כל כך הרבה טליתות בלי שיהיה בבית מזגן לצינון מזג האוויר הלוהט. פעם אחת עמדו והתקינו מערכת מיזוג אוויר שתקל עליו את כובד הציציות, אולם רבינו לא מיהר להדליק את המזגן, ובכל פעם היה אומר לשאול את הרבנית אם הוא לא מפריע לה. ואכן, ברוב ימיה חש שזה מפריע לה ולא הסכים שידליקו אותו אלא א"כ לא שהתה בבית באותו זמן.

לפעמים לא חש בטוב וקשה היה לו לאכול, אך היות וטרחו בהכנת הארוחה עבורו, זירז עצמו לאכול למרות זאת. פעם שב מהישיבה ולא חש בטוב, וכשבא מצא שהכינה לו אוכל על השולחן. ישב שם תלמיד אחד ורבינו אמר לו שאינו חש בטוב, וביקש בתחנונים שיאכל את האוכל כדי שהרבנית תחזור ולא תצטער שלא אכל. כמו כן הקפיד לא לצאת מהבית בלי לברכה לשלום, וכשב מהישיבה, גם אם היה עייף או מוטרד, נכנס תמיד במאור פנים.

למרות שתמיד היה מדקדק ובורר את מילותיו, בכל זאת ראו

"זה בשביל הרבנית", וכך היה נכנס הביתה, כשהוא עדיין לבוש קיטל ועטור בטלית וכל מראהו כמלאך ה' כשבידו מגש העוגות, וכשנכנס פנה אליה וקרא בשמה ואמר לה: "זה הבאתי במיוחד עבורך...", אשרי עין ראתה זאת!

עד כמה גבהה עבודה זו בעיניו? לפעמים שכחו להביא עוגה מהשמחה וביקש לשוב לאולם להביא. אירע פעם שהגיעו לדלת הבית ורבינו פנה למי שליווהו באותו יום, רבי מאיר שמעון קלמנוביץ, ושאל: "היכן העוגות?", והשיב שנשארו ברכב. אמר רבינו: "אני ממתין". צריך היה לרדת לביתו של רבי אסא, שגר באותו בנין, לקחת ממנו מפתחות ומשם לרדת למטה להביא מהרכב את העוגות, ורבינו נותר לבדו בחדר המדרגות, עומד וממתין לעוגות. כשהגיעה סוף סוף צלחת העוגות, החל לסדרן יפה בצורה מסודרת עם המפיון שייראה יפה, וכך נכנס הביתה ופנה לרבנית: "רעבעצן, איך האב גיטראכט אוף דיר, און עפעס געבריינגט! [חשבת עליך והבאתי לך משהו מהשמחה!]."

עד כדי כך, שבשנים שהיה טס לחוץ לארץ בלעדיה היה לוקח מהשוקולד שחילקו הדיילים בטיסה והיה צוררו בתיקו, באומרו: "אביא זאת לרבנית כשאחזור", וגם כאשר לפעמים מדובר היה על שבועות ארוכים. גם בשנים האחרונות, כשניזונה רק בהזנה מלאכותית, המשיך להביא לה דברים למרות שבין כה וכה לא תאכל. חשוב היה לו שתדע שהוא זוכר אותה גם כשאינו בבית. כמו כן, כשנכנסו תלמידים מהישיבה או תלמידים ותיקים ובישרו על שמחות בביתם וכדו', דאג תמיד לשתף אותה בכל העניינים שניתן היה, והיה מבקש שייכנסו אליה במטבח ויספרו לה וכדו'. לפעמים קרא לה: "תראי תראי באשע איזה ילד צדיק ומתוק...". בהכירו את הרבנית ידע את טבעה מה היא אוהבת ומה אינו רצוי לה, והקפיד מאוד שהכל יהיה כרצונה. לדוגמה, הקפיד מאוד להחזיר כל דבר למקום, ועוד כל מיני הנהגות שלפעמים יכלו לתמוה מדוע מקפיד לעשות זאת או למה באופן זה דווקא, והתשובה היתה: "זה מה שטוב לרבנית...".

פעם פתח צוהר למבטו זה. היה זה כשאברך מקורב מאוד סיפר לו בתוך שיחה, שאשתו אומרת לו שהגיע הזמן להחליף את החליפה. התלמיד ידע עד כמה רבינו זהיר באיסור 'בל תשחית' וטען שאין שום סיבה להוציא את החליפה משימוש תמידי כאשר זו מצוינת. אמר לו רבינו: "אינני מבין אותך, אם אשתך מבקשת ממך וזה כה חשוב לה, לא צריך להחליף בגלל החליפה אלא בגלל שזה חשוב לה. אם היא מתביישת מזה, זה עצמו סיבה...".

סיפר אחד התלמידים: ידוע היה בקרב התלמידים איזה יחס שלילי יש לרבינו למושג ששמו 'עיתון', שכל מהותו ועניינו להעביר את הזמן, הדבר היקר ביותר בחיי האדם. דבר זה בא לידי ביטוי כשדיברו איתו שאולי יכניסו לעיתון דבר-מה, סירב ואמר בנחרצות שלא רוצה חלק בביטול תורה וכדו'. משום כך התפלא תלמיד שכאשר סיפר פעם לרבינו שבעיתון פלוני נדפסה תמונתו משתתף בכנס מסוים, הביע התעניינות ואף ביקש שאם יזדמן לו אותו עיתון ישמח שיביאנו לו... כשראה התלמיד שרבינו מתעניין

האחרון. פעם, כמה דקות טובות קודם לכן אמרה לו הרבנית בטעות שכבר הגיע הזמן להדלקה. הציץ רבינו בשעונו והבחין בטעותה, למרות זאת לא אמר מילה. הוא קם מיד ואמר: "כן, כן", ניגש ליד המנורה והשתהה בהכנות שונות עד שהגיע הזמן.

מספר אחד השכנים: "בשעתו הייתי אחראי על ועד הבית, ופעם היה ספק באיזה עניין ונכנסתי לדון עמו את הפרטים. השאלה הייתה האם רבינו צריך לשלם, אולם לא הייתה זו שאלה של טענות רק שאלה הלכתית, האם ועד כמה על רבינו לשאת בנזק מסוים שאירע. רבינו דן אתו בהלכה והציע את פרטי ההלכה בעניין, מהם עלה שאינו צריך לשאת בתשלום. לפתע עברה הרבנית שם ושמעה מעט מדבריו ואמרה: 'אנחנו צריכים לשלם'. שתק רבינו מיד ולא דן יותר בעניין, הוציא מכיסו ושילם".

את שיאי דרגתם המופלאה בהשראת השכינה בכבוד הדדי ראו בשנים האחרונות, עת הפליגו בזקנה; ודווקא בגיל זה שבדרך הטבע כל אחד עסוק במכאוביו, דווקא אז ראו איך דואגים הם דווקא אחד לשני, ולא זו בלבד אלא גם בזמן כזה שלא כל כך שמעו, הרגישו בעצמם זה את רצונו וצרכיו של רעהו.

אחד מבני הבית מתאר זאת כך: "מאז שנכנסתי לשמש בקודש בבית רבינו לא ראיתי מעולם שום ויכוח ביניהם, רק ויכוח יחיד אני זוכר. היה זה כאשר פעם הם נצרכו לי באותו זמן, ולא ידעתי למי ללכת ראשון. נזכרתי באותו רגע שבהלכה נכתב בשו"ע שבשימוש - האב קודם לאם, לכן ניגשתי לרבינו לעזור לו. שאלני רבינו: 'מה ביקשה הרבנית ממך', ענית לי לו שצריכה את עזרתך. אמר לי רבינו: 'אם כן למה אתה מגיע אלי? לך תעזור לה'.

"ניגשתי לרבנית וגם היא שאלה אותי: 'מה הרב ביקש ממך', והשבתי לה שהרב צריך את עזרתך. השיבה לי הרבנית: 'למה אתה מגיע אלי? לך תעזור לו'. כך הלך וחזור מרבינו לרבנית שכל אחד שולח אותי לעזרת השני. זהו הוויכוח היחיד שזכור לי. בכלל, כשהיו באים לעזור לו במשהו היה תמיד אומר: 'האם הרבנית לא צריכה משהו?'".

(מתוך הספר 'מגדלתו ומרוממתו', הובא בגיליון 'פרפרת')

אצלו זהירות מיוחדת כלפי הרבנית שלא ישתמע מדבריו שמץ של פגיעה בה, ואפילו שלא יישמע שום צד חסרון, רק בנעימות ודרך חיבה. ניכר היה שחשב הרבה קודם שמשיב לה תשובה שלא ייגרם לה שום עוגמת נפש. פעם נתבקש על ידי אחד השואלים לשמור פרט מסוים בסוד. כשנדע לו שהדבר החל להתפרסם ירד במיוחד לביתם ששכן באותו בנין לשאלם האם ניתן לגלות העניין לרבנית, כי חשש שתדע וייגרם לה מכך צער שלא סיפר לה.

מאז שניתן היה להתפלל בכותל המערבי, מנהגו היה ללכת ברגליו להתפלל את תפילות השחר של ימי ר"ה ויוהכ"פ ליד שריד בית מקדשנו בכותל המערבי עם הנץ החמה כהרגלו. שנה אחת התעוררה הרבנית לפנות בוקר וביקשה שיישאר להתפלל בשכונה, שלא יטריח עצמו מוקדם כל כך. השיב לה רבינו שאם תבקש שלא יילך לא יילך, אך הסביר לה עד כמה שזה חשוב לו, עד שנחה דעתה והסכימה.

לשנה אחרת חשש שאינה מעוניינת למרות שכאשר דיבר אתה הסכימה, והחליט לערוך גורל הגר"א [עד כמה שידוע זו הפעם היחידה שערך גורל הגר"א]. ואכן, בגורל יצא הפסוק 'ה' עוז לעמו יתן, ה' יברך את עמו בשלום', ופירש רבינו את התשובה בתרתי: גם שתהיה לו הסייעתא דשמיא שיהיה לו כוח ללכת - "ה' עוז"; וכן שאין לו לחשוש על שלום ביתו - "ה' יברך את עמו בשלום", ולכן הלך.

היכי דמי סבלנות? כידוע, בימי חנוכה היו מגיעים רבים מתלמידי הישיבה לראותו מקיים את המצווה. מספר הרה"ג רבי אברהם אבא אורבך: פעם הגיע זמן השקיעה, ורבינו שהידר לא לאחר מזמן השקיעה ניגש להדליק בלהט שבער בו לעת קיום מצוות ה'. לפתע פנתה אליו הרבנית ושאלה: "האם אוכל עוד להתפלל מנחה?", הניח רבינו את הנר מידי ו אמר לה שתוכל להתפלל. באותו יום למדו התלמידים לימוד כפול ומכופל, לא רק איך מקיימים מצווה חביבה כהדלקת הנר, אלא איך מכבדים את האשה, גם כאשר לכאורה זה סותר מעט את ההידור שהיה רגיל בו.

בפעם אחרת אירע מקרה הפוך: כדרכו היה לומד עד הרגע

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

"כמו בכל תחום של פרנסה" - המשיך רוני לספר לי - "גם אצלנו יש לפעמים תקופות טובות ולפעמים פחות טובות. אבל בשבוע האחרון" - הוא עצר, משתנק מהתרגשות, ואז המשיך בקול סדוק...

Yaakov Naumi/FLASH90

סגולתה העצומה של פרשת הקטורת

לו במיוחד והוא יתקשה לעמוד בכך. ידידו ר' השל לא לחץ, אלא הסביר בנועם עד כמה הקטורת מגינה מכל המזיקים ופותחת לאדם שערי שפע וברכה, ועד כמה בארבע דקות ביום אפשר לפתוח במפתח 'מאסטר' את כל מנעולי החיים, וליהנות מאפיקים חדשים של שפע וברכה בזכות הקטורת!

רוני שמע, והחליט לנסות. 'אני כבר מתפלל ונהנה מזה כל כך' - הררה, 'כנראה באמת כדאי להתפלל בשלמות, ולזכות במפתח המאסטר - פרשת הקטורת, שתפתח לי שערי שמים ותעניק לי שפע של אושר וברכה במלוא חופניים'. על אתר סיכם עם ר' השל כי מהיום ואילך אכן יקדים בכמה דקות, כדי שיהא סיפק בידו לומר את פרשת הקטורת במתינות ובכוונה.

יום רביעי בשבוע, היה היום הראשון בו החל רוני באמירת פרשת הקטורת. הוא אמר את פרשת הקטורת מדי יום, גם בחמישי וששי ושבת, ובכל השבוע שאחר כך. ביום ראשון בבוקר, שבוע וחצי - 11 ימים מהיום בו החל באמירת פרשת הקטורת, הגיע לבית הכנסת נרגש מתמיד, מלא התפעלות...

מיד לאחר התפילה, גילה את אוזנו של ר' השל: "הרי כידוע לך, אני מתפרנס מצוירים, שרעיית מצוירת ואני אחראי על שיווקם ומכירתם. כמו כל אדם העוסק לפרנסתו, יש תקופות טובות יותר ופחות... אבל בשבוע האחרון, בשבוע האחרון - - "רוני עצר, בקושי הצליח לכלוא את התרגשותו, והמשיך בקול סדוק: "בשבוע האחרון, מאז התחלתי לומר את פרשת הקטורת, מכרתי כמות צוירים כמו שמכרתי לאורך כל השנה האזרחית החולפת! אני לא מאמין ושפתי נוקשות בהתרגשות, אבל אלו העובדות: בשבוע אחד מכרתי צוירים כמו שמכרתי בשנה שלימה!"

ר' השל הניח יד רכה על כתפו של רוני, וטפח על שכמו בחום. אבל רוני לא נרגע, עודנו המום מהנס הכלכלי שהתרחש לנגד עיניו: "לא ייאמן", שב ואמר, "עד כמה גדול הכח של פרשת הקטורת. הרגשתי שכל השערים נפתחו בפניי, זכיתי בשפע פרנסה אדיר ובלתי צפוי, עד כדי שמה שהרווחתי בשנה שלימה שעברה הרווחתי בשבוע האחרון בלבד!"

ר' השל הופתע ושמח בשמחתו של רוני, והגיב מיד: "האמת שכך כתוב בספר 'סדר היום', שאמירת פרשת הקטורת פותחת את כל שערי הפרנסה ומעשירה, וההוכחה לכך היא מהכהנים שהקטירו את הקטורת פעם אחת בלבד, כי כל מי שהיה עוסק בקטורת היה מתעשר מיד, ושוב לא הוצרך להשתמש בסגולת הקטורת

בית הכנסת הקטן ברמת גן, הוא מקום שגרתי ונטול הפתעות. כל יום, בשעה הקבועה, מתחיל המנין הקבוע. אותם יהודים, באים באותה שעה, בדרך כלל אפילו אותו חזן. כולם מכירים את כולם, המתפללים אינם משתנים, גם לא הקצב. הכל הכי רגיל בעולם בבית הכנסת, בו מתפלל ר' השל רייחלוביץ' הי"ו, ממנו שמענו את הסיפור המפעים הבא.

ביום מן הימים, נקלע לבית הכנסת אורח זר, שחזותו ומבטיו התוהים הסגירו את העובדה כי הוא לא מבאי בית הכנסת בימי שגרה, וכלל לא מכיר את הלך הרוחות וסדר התפילה. האיש היחיד אותו הכיר היה ידידו ר' השל, ולכן האורח ניגש אליו והסביר כי מהיום, עם תום השבעה על פטירת אביו - הוא רוצה לבוא לבית הכנסת בשנה הקרובה, לומר קדיש על אביו ז"ל מדי יום ביומו.

ר' השל קיבלו בסבר פנים יפות, הציע לו מקום ישיבה, ולימד אותו לומר קדיש. ואכן, מאותו יום, החל רוני מבקר בבית הכנסת באורח קבע, אומר את הקדיש הראשון - לפני תחילת התפילה, ומשתתף עד אמירת הקדישים שבסוף התפילה, אז היה שב ונעמד ואומרם בכוונה ובמתינות, לעילוי נשמת אביו.

לאחר כמה שבועות שנהג כך בקביעות, התחיל רוני גם להתפלל עם הציבור. לאחר שעשה היכרות עם הקהל וסדר התפילה, החליט להצטרף למנין ולהתפלל בקביעות. לאחר אמירת הקדיש הראשון כבר לא התיישב להמתין לקדישים שבסוף התפילה, אלא החל להתפלל עם הציבור, מילה במילה, כשהוא חש כי התפילה מאפשרת לו רגעים של חיבור עם אביו שבשמים, וממלאת אותו באושר וסיפוק רוחני.

ר' השל הביט ברוני, וראה כיצד התפילה מאירה את פניו ואת חייו. הוא ראה כיצד רוני נהנה מכל מילה, מתמלא אושר, חייו קיבלו טעם חדש. לפיכך, ניגש אליו והסביר לו בנועם, כי התפילה בנויה קומה אחר קומה, נדבך מעל נדבך. פותחים בברכות השחר, ממשיכים לפרשת העקידה, אומרים קרבנות וקטורת, וכך בונים את המשך התפילה כסדרה.

"אם עכשו אתה כבר מרגיש כל כך טוב מהתפילה, שווה בנפשך מה יקרה כשתתפלל כראוי, מההתחלה עד הסוף, ותפילתך תיבנה נדבך אחר נדבך לפי הסדר הנכון" - אמר ר' השל, והזמין את רוני להגיע קצת יותר מוקדם, כדי שיוכל להתפלל עמו את החלק הראשון שבתפילה.

רוני התקשה להיענות להצעה, והשיב כי שעות הבוקר לחוצות

תיאמן. כל מה שנדרש מאיתנו לעשות, הוא להקדיש כמה דקות ביום לאמירתה ולפתוח לעצמנו שערי חן וחסד ורחמים, שערי שפע וברכה.

(פניני פרשת השבוע, הובא בגיליון 'דרשה וחקירה')

להתעשר... והיום, כשהקטורת היא באמירה בלבד, ניתנת הזדמנות סגולת הקטורת גם למי שאינו כהן, ולפיכך אין ספק כי אמירת הפרשה אכן השפיעה להזניק את מכירות הציורים כלפי מעלה, בלי שום השוואה לכל מה שהכרת!"
פרשת הקטורת מביאה בכנפיה ניסים וישועות, ברמה שלא

החפצים בחיים - הפץ חיים יומי

"אילו היה המספר לזבש שעטנו ומקיף פאת ראשו וזקנו, בוודאי לא היה השומע מאמין לדברי הלשון הרע שמספר..."

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר הפץ חיים

תורה כך בוודאי הופקר אצלו איסור שקר, ואם כן הוא הדין במי שמספר לשון הרע, שהופקר אצלו איסור גדול עד מאד של 'לא תלך רכיל', שהוא חשוד גם לשקר, ובוודאי אין להאמין שסיפורו אמת."

בסעיף ד' מדבר ה'חפץ חיים' על מקרה שיצא 'קול', דהיינו שמועה שלילית על מישהו, שאף על פי כן אסור להאמין לכך אלא לחוש בלבד. ומוסיף: "ועל אחת כמה וכמה שיזהר מאוד, אם רוצה לספר את הדבר לאחרים, שלא יכוון להעביר את הקול ולגלותו יותר."

ולכאורה יש להבין: הרי השמועה כבר מפורסמת, ואיזה נזק יכול להיגרם מכך שיכוון להעביר את הקול ולגלותו יותר? ב'ביאורים ומוספים' מביאים כי יש שביארו זאת על פי דברי רבנו יונה, שטעם איסור לשון הרע, מלבד הנזק הנגרם לזולת, הוא גם משום "בחירתו לחייב ולהרשיע את חבירו ושמחתו לאידם". וממילא, גם כאשר הסיפור כבר התפרסם, כל שכוונתו לפרסם את גנותו יותר, יש בכך משום לשון הרע מצד בחירתו לחייב ולהרשיע את חברו.

בסעיפים ג' ד' הנלמדים היום, מוסיף ה'חפץ חיים' לעסוק בענין האיסור להאמין לדברי לשון הרע, גם כאשר לכאורה קיימת סיבה הגיונית להאמין להם. בסעיף ג' הוא מדבר על לשון הרע שנשמע מפי שני אנשים או יותר, ואפילו באופן שמותר להם לספר משום שיש תועלת בדבר - בכל זאת אסור להאמין לכך אלא לחוש בלבד. ה'חפץ חיים' מוסיף ומסביר, כי למרות שהם שניים, אין לדבריהם תוקף של עדות, כי לא חל שם עדות אלא בפני בית דין.

ועל אחת כמה וכמה כאשר אותם שניים (או יותר) עוברים על איסור לשון הרע בדבריהם, בוודאי אין להאמינם, כי הרי רשעים הם, וכיצד נאמינם על ישראל זה, שהוא בחזקת כשר גמור לעת עתה. והרי החשוד על לאו של לשון הרע, חשוד גם לשקר, להחליף ולהוסיף.

ב'ביאורים ומוספים' מביאים בזה מדברי ה'חפץ חיים' בספרו 'שמירת הלשון', שהרחיב עוד וכתב: "אילו היה המספר לזבש שעטנו ומקיף פאת ראשו וזקנו, בוודאי לא היה השומע מאמין לדברי הלשון הרע שמספר, שכשם שהופקר אצלו שאר איסורי

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

מדוע פותחים את הדלת מטעם 'ליל שימורים' רק בסוף הסדר ולא בתחילתו?

פסחים דף קי

ליל שימורים

מזיקים, ובשעת הסעודה אין אנו רוצים לישיב עם מזיקים. (ספר דרך שיחה ח"א עמ' רל"ח) והנה במגילת רות (ג ז) כתוב 'ויאכל בועז וישת וייטב לבו, ופירש רש"י וייטב לבו שעסק בתורה, וכן הוא במדרש רבה (רות פ"ה סט"ו). הנה לפי מה שכתב ברוקח כאן ובביאורו על התורה (בא בפסוק ויהי בחצי הלילה) שליל פסח היה, לפי"ז "ויאכל" היינו מצה ומרור, "וישת" ד' כוסות, "וייטב לבו" שעסק בתורה הוא ה"הגדה". אך יש לעיין למה שכב בקצה הערמה כדי לשמור מגנבים, כמו שאמרו חז"ל במדרש הרי מבואר במגן אברהם (סוף סי' תפ"א) בשם מהרי"ל שאין לנעול את הדלת בליל פסח, כי ליל שימורים הוא, ולמה נתיירא מגנבים. וצ"ל דשכיח הזיקא הוא כמו שאמרו במדרש רבה, ובשכיח הזיקא לא סומכים על הנס כמו שכתב המגן אברהם שם.

(ספר טעמא דקרא, רות)

על הפסוק 'ליל שימורים הוא' (שמות יב מב) אומר רש"י "משומר ובא מן המזיקין". ומטעם זה נהגו לפתוח דלת הבית בליל הסדר, כדי להראות שהלילה הוא ליל שימורים (רמ"א או"ח סי' תפ). אלא שכבר העיר הבית הלוי שנכון יותר היה לעשותו בתחילת הסעודה ולא כפי הנהוג בסופה. וכתב לתרץ שלא לחנם נקבעה פתיחת הדלת עם מזיגת הכוס הרביעית, שמבואר בגמרא (פסחים קט:): שזה שתיקנו לשתות בליל הסדר ארבע כוסות ולא חששו משום זוגות הוא משום שליל שימורים הוא, ולכך פותחים אז את הדלת להראות שזהו ליל שימורים ושלכן מוזגים כוס הרביעי.

אך באמת יתכן אומר הגר"ח קנייבסקי שאין הכוונה שבליל הסדר אין המזיקין באים ונכנסים, כי באמת נכנסים ורק שאינם

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

מדוע בתענית יחיד אומרים 'עננו' רק במנחה?

Nati Shohat Flash90

צום התענית הזה, כנוסח הספרדים, או "ביום צום תעניתנו", כנוסח האשכנזים.

אבל בתפילת מנחה, אומר היחיד 'עננו' בברכת 'שמע קולנו', אף אם מתפלל בזמן 'מנחה גדולה', כיון שאף אם יאלץ לאכול לאחר מנחה, הרי כבר צם לפחות עד חצות היום, וצום כזה נחשב במידת מה כ'תענית'. וראה עוד להלן.

[שו"ע תקסה, א רג, ומשנ"ב י]

בתעניות, מוסיפים את תפילת 'עננו' בתפילת שמונה עשרה, אך יש הבדל בין התעניות והתפילות, ובין שליח הציבור ליחיד, כדלהלן.

בתענית שיחיד או ציבור מקבלים על עצמם - בתפילות ערבית ושחרית לא יאמר היחיד 'עננו', פן יאלץ לאכול או לשתות בהמשך היום, ולא יסיים את הצום, ונמצא למפרע ששיקר באמירתו "ביום

באיילו תפילות בתענית ציבור אומר היחיד 'עננו'?

(במקורות). אך יש מבני ספרד שנהגו לומר 'עננו' בתפילת ערבית רק בתשעה באב, שבו צמים גם בלילה, ולא ב'יתר הצומות. ולדעת הרמ"א, בכל הצומות אומר היחיד 'עננו' - בנוסח "ביום צום תעניתנו" - בתפילת המנחה בלבד. והפטור מלצום ואינו צם כלל, אינו אומר 'עננו' אפילו בתפילת המנחה.

[שו"ע תקסה, א רג, משנ"ב (ה ר) ט, שעה"צ ת, ביה"ל תקסה, א, וכה"ח יז; ביאורים ומוספים דרשו, 7]

בהמשך לאמור: בתעניות הציבור הקבועות לכל ישראל מדברי הנביאים - לדעת השולחן ערוך, אומר היחיד את תפילת 'עננו' בברכת 'שמע קולנו', בכל שלוש התפילות; בנוסח "ביום צום התענית הזה", משום שהיום קבוע לתענית לכל ישראל, ואף אם לבסוף לא יצום, אין שקר בדבריו.

ואף בתעניות שבהן אוכלים בלילה, אומרים 'עננו' בתפילת ערבית, משום שתחילת הלילה נחשבת כתחילת התענית, (ראה

שליח ציבור שלא אמר 'עננו' לאחר ברכת 'גואל ישראל' - האם יאמר 'עננו' בברכת 'שומע תפילה'?

אם נזכר לאחר מכן, יאמר 'עננו' בברכת 'שומע תפילה' ללא החתימה. ואם נזכר לאחר שומע תפילה, יאמר 'עננו' לאחר סיום חזרת הש"ץ.

ויחיד שאמר 'עננו' בברכת 'שומע תפילה' כדן, אך טעה וחתם את הברכה בחתימת "העונה בעת צרה" - נחלקו הפוסקים אם צריך לשוב ולומר את ברכת 'שומע תפילה' מתחילתה.

[שו"ע תקסה, א; משנ"ב א רג, וביה"ל ד"ה שאי; ביאורים ומוספים דרשו, 3-5; וראה משנ"ב תקסו, יד]

בהמשך לאמור: בתעניות של הציבור, כשיש בבית הכנסת ציבור המתענה, מוסיף שליח הציבור מוסיף את תפילת 'עננו' בחזרת הש"ץ של תפילות שחרית ומנחה, כברכה בפני עצמה, לאחר ברכת 'גואל ישראל'; וחתמת הברכה - "העונה (לעמו ישראל) בעת צרה".

ואם דילג שליח הציבור על הברכה, ונזכר לפני אמירת שם ה' של חתימת ברכת 'רפאנו', ישוב ויאמר את ברכת 'עננו'; אך

* על פי הזוהר הקדוש, לאחר השינה, אף אם קם בחצות הלילה, אסור לאכול מאומה, עד לאחר תפילת שחרית; אך יתכן ששתייה מותרת. ורצוי להחמיר כדברי הזוהר.
* הרוצה לאכול ולשתות בליל תענית לאחר שישן שינת קבע - לדעת השולחן ערוך, עליו להתנות זאת לפני השינה. ולדעת הרמ"א, לשתייה אין צורך בתנאי. ורצוי להחמיר ולהתנות; אך הרגיל לשתות לאחר השינה, אינו צריך להתנות.
* הנודר שאם יעשה או ימנע מעשיית מעשה מסוים, יצום יום אחד, או יתן סכום מסוים לצדקה - הנדרר חל, ואינו נחשב כ'אסמכתא'. ויש חולקים לגבי נדרים מסוימים, אך אין להקל בכך.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר להוציא הפצים לרשות הרבים בחול המועד ללא צורך?

במלאכות שאינן חשובות, ויתכן כי גם מלאכת הוצאה נחשבת כ'חשובה' לענין זה.

ויש מפוסקי זמננו שכתבו בדעת ראשונים שאין איסור הוצאה בחול המועד, וכי כך המנהג; אך יש מהם שכתב כי אף שניתן להקל בדבר, המחמיר תבוא עליו ברכה.

[ביאורים ומוספים דרשו תקלה, 1]

מלאכת 'הוצאה' מותרת ביום טוב רק לצורך היום, אבל שלא לצורך - אסורה. ולדעת המשנה ברורה, כך הדין גם בחול המועד, וכן דעת אחרונים נוספים.

ויש אומרים שאין איסור הוצאה כלל בחול המועד, וכן כתב החזון איש בספרו; אך למעשה החמיר בדבר, ונהג לרוקן את כיסו טרם יציאתו לרחוב בחול המועד, בהסבירו, כי חכמינו ז"ל החמירו במלאכות 'חשובות' שלא לעשותן בחול המועד, והקלו

הלוח היומי

כ"ז באדר | רבי חיים פינחס ב"ר יעקב יצחק שיינברג זצ"ל ר"י 'תורה אור'

יארצייט

תרל"ה: רבי יוסף שאול ב"ר ארי' ליביש נאטנזאהן זצ"ל בעל 'שואל ומשיב' תרע"א: רבי אלתר מאיר דוד ב"ר יצחק מנחם רוטנברג זצ"ל מוואלברוז' תרפ"ו: רבי שלמה ב"ר חיים חייקל אלישיב זצ"ל בעל 'לשם שבו ואחלמה' תשל"ט: רבי חיים ב"ר יחיא סינאוני זצ"ל מיהוד תשנ"ז: רבי משה ב"ר יעקב ניישלאס זצ"ל אב"ד שיכון סקווירא תשע"ב: רבי חיים פינחס ב"ר יעקב יצחק שיינברג זצ"ל ר"י 'תורה אור'

יארצייט הגאון רבי חיים פנחס ב"ר יעקב יצחק שיינברג - ראש ישיבת "תורה אור"
רק הטיפש מתייאש

הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל אמר: לפעמים אדם מתלונן, היכן הסייעתא דשמיא שלו, מדוע קשה, איך זה שאינו עולה בלימוד, התשובה לזה, כי הדרך לעליה רוחנית רצופה קשיים וכך היא הדרך, ואם אין קשיים, אפשר שאין זו הדרך. עבודת ה' דורשת עבודה עקבית ועקשנות, והוסיף ואמר: "רק הטיפש מתייאש".

(אורחות הרב ורה"י - הגר"ח"פ שיינברג עמ' נד)

בעת שאנו מרגישים קושי בבניית הבנין הרוחני שאליו אנו שואפים להגיע, נזכור שכך היא הדרך, ובעקשנות מצליחים

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il